

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนชุมชนวัดบางคู อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัย ได้กำหนดการศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

- 1.1 ความหมายของหลักสูตร
- 1.2 ความสำคัญของหลักสูตร
- 1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร
- 1.4 ลักษณะของหลักสูตรที่ดีหลักสูตร

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

- 2.1 ความสำคัญของการประเมิน
- 2.2 ความหมายของการประเมินหลักสูตร
- 2.3 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
- 2.4 รูปแบบการประเมินหลักสูตร
- 2.5 ระยะเวลาในการประเมินหลักสูตร

3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

4. หลักสูตรสถานศึกษา

- 4.1 ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา
- 4.2 ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา
- 4.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา
- 4.4 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 4.5 หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนชุมชนวัดบางคู อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยในประเทศ
- 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

คำว่า หลักสูตร หรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Curriculum ได้มีนักวิชาการทางการศึกษาหลายคนได้ให้คำนิยามหรือความหมายของหลักสูตรไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กรรณิกา บุญวิเชียร (2553 : 13) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์และกิจกรรมที่ทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนได้รับประสบการณ์ภายใต้การแนะนำของครูโดยมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างมีขั้นตอน

เนตรหทัย เรืองสุข (2555 : 15) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน แผนงานหรือโครงการที่ทางโรงเรียนจัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดความรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นเพื่อนำไปยังจุดมุ่งหมายของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้

นพวรรณ อินต๊ะวงศ์ (2555 : 8) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ให้ออกแบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ เจตคติและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ศรินยา ควรรครู (2556 : 16 - 17) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนงานหรือโครงการการจัดการศึกษาหรือประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือเป็นเอกสารที่เขียนขึ้นเพื่อใช้ในแต่ละระดับโดยคาดหวังว่าจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรระดับนั้น ๆ กำหนดไว้ ซึ่งโรงเรียนจัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ประกอบด้วย เอกสารหลักสูตร กระบวนการสอนของครู กระบวนการเรียนของผู้เรียน กิจกรรมเสริมประสบการณ์ การวัดผลประเมินผล

Posner (2004 : 8) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรหรือจุดประสงค์ของการเรียนที่นำไปยังจุดมุ่งหมายที่วางไว้

Ornstien & Hunkins (2004 : 10 - 11) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมและวิธีการในการวางแผนเพื่อให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย โดยครูเป็นผู้จัดเนื้อหาความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์

Oliva (2005 : 16) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนหรือโปรแกรมสำหรับการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนภายใต้การดูแลของโรงเรียน

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ แผนงานหรือโครงการการจัดการศึกษา หรือเป็นเอกสารที่เขียนขึ้นเพื่อใช้ในแต่ละระดับโดยคาดหวังว่าจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรระดับนั้น ๆ กำหนดไว้โดยครูเป็นผู้จัดเนื้อหาความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นเสมือนเครื่องนำทางใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย ช่วยพัฒนาบุคคลต่าง ๆ ให้เป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถและพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้หลักสูตรยังช่วยให้บุคคลต่าง ๆ สามารถกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง ซึ่งมีนักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

ฉันท ชาติทอง (2550 : 9) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ 1) ระดับประเทศ เป็นการชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาโดยภาพรวมและตัวบ่งชี้ให้เห็นแนวโน้มสังคมกับการจัดการศึกษาในอนาคต 2) ระดับสถานศึกษา ซึ่งนับได้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจและจุดเด่นของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น ๆ และ 3) ระดับห้องเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อการนำไปปฏิบัติ เพื่อจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรง โดยมีรายละเอียดและเอกสารประกอบที่กำหนดแนวทางว่าจะสอนใคร เรื่องอะไร และเพื่ออะไร

คมคาย ภิญโญ (2553 : 20) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมาก เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนหัวใจของการศึกษา เป็นเอกสารของทางราชการ เป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษา เป็นแบบแผนในการดำเนินการของผู้บริหาร เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการติดตามประเมินผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้ให้มีความรู้ ทักษะ และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้รู้เท่าทันต่อยุคสมัย ทันต่อการเรียน การเปลี่ยนแปลงของโลก

วิไลวรรณ ห่มขาว (2553 : 21) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตรเป็นตัวแบบในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีมาตรฐานตามที่กำหนดให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมุ่งให้เกิดในตัวผู้เรียนและสอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อนงค์ เนตรจินดา (2554 : 12) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญเนื่องจากหลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติ เพราะเป็นเอกสารที่กำหนดทิศทางในการที่จะจัดการเรียนการสอนและมีมาตรฐานเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาการศึกษา ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่ทันสมัยเหมาะสมก็จะทำให้คนของชาติมีประสิทธิภาพ

รัชต์วดี วรกิตต์สกุลชัย (2555 : 13) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นมวลความรู้และประสบการณ์ที่มีความสำคัญในการนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาที่วางไว้ หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาของชาติไปแปลงเป็นการกระทำขั้นพื้นฐานในโรงเรียนหรือสถานศึกษา กล่าวว่า หลักสูตรคือหัวใจทางการศึกษา เพราะถ้าปราศจากหลักสูตรการศึกษาย่อมดำเนินไปไม่ได้ คือ ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้เกิดขึ้นได้

มยุรี พิกพุม (2556 : 11) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของชาติ ไปสู่การปฏิบัติ นอกจากนั้นหลักสูตรยังเปรียบเสมือนเข็มทิศ เปรียบเสมือนแผนที่เดินเรือ คอยบังคับ และกำหนดทิศทางกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ คนในประเทศมีความรู้ คุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาประเทศอย่างเต็มที่

อารีย์ อาดำ (2556 : 19) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ 1) ระดับประเทศ เป็นการชี้ให้เห็นแนวทางการจัดการศึกษาโดยภาพและเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นแนวโน้มสังคมกับการจัดการศึกษาในอนาคต 2) ระดับสถานศึกษา ซึ่งนับได้ว่าหลักสูตรเป็น หัวใจและจุดเด่นของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น ๆ 3) ระดับห้องเรียนซึ่งมีความสำคัญ ต่อการนำไปปฏิบัติเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรง ซึ่งมีรายละเอียดและเอกสารประกอบ เพื่อที่จะกำหนดแนวทางว่าจะสอนใคร เรื่องใด และเพื่ออะไร

สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของชาติเนื่องจากหลักสูตร คือ หัวใจทางการศึกษา เพราะถ้าปราศจากหลักสูตรการศึกษาย่อมดำเนินไปไม่ได้นอกจากนั้นหลักสูตร ยังเปรียบเสมือนเข็มทิศคอยบังคับและกำหนดทิศทางกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่มีส่วนทำให้ความหมายและความสำคัญของหลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เนื่องจากองค์ประกอบของหลักสูตรทำให้มองเห็นถึงโครงสร้างของ หลักสูตรทั้งระบบ มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้แตกต่างกันดังนี้

Tyler (1950 : 78) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรควรพิจารณาองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. การกำหนดจุดประสงค์
2. การเลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้
3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. การประเมินผลการเรียนรู้

Taba (1962 : 424 - 425) กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่าจะออกแบบหรือมีรูปแบบใดก็ตาม ควร มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมายเป็นการกำหนดว่าต้องให้ผู้เรียนเป็นอย่างไรหรือจะให้การศึกษาเพื่ออะไร
2. เนื้อหาวิชา เป็นการเลือกและจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ต่างที่จะช่วยให้ผู้เรียน พัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้บรรลุตามความมุ่งหมาย
4. การประเมินหลักสูตรเป็นการตรวจสอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด องค์ประกอบของหลักสูตรมีความเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กัน

โดยจะครอบคลุมถึงโครงสร้างทั้งหมดของหลักสูตรอันประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอน การประเมินผลผู้เรียน ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดของหลักสูตรจะเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความรู้ ความสามารถ และทักษะ ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของตนเองในสังคมตามจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้ต่อไป

ชลี จางจุม (2555 : 37) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการวัดและประเมินผล เพื่อให้การใช้หลักสูตร ส่งผลต่อประสิทธิภาพของคุณภาพผู้เรียน

ไพศาล บุญขาว (2556 : 17) กล่าวว่า หลักสูตรที่สถานศึกษานำมาเป็นแนวทางในการ จัดการเรียนการสอนอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบผลสำเร็จได้นั้น ควรประกอบด้วย องค์ประกอบของหลักสูตร 6 ประการ คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อประกอบการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

พินนภัส ตลอดจนพงษ์ (2556 : 12) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย เหตุผล และความจำเป็นของหลักสูตร จุดประสงค์เฉพาะของหลักสูตร การคัดเลือกเนื้อหาสาระ การจัดเนื้อหา และประสบการณ์ การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล

เย็นฤดี คุ่มสุพรรณ (2557 : 11) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบหลายส่วนสามารถสร้าง หลักสูตรขึ้นได้หลายลักษณะภายใต้กรอบของหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งถือได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การกำหนดเนื้อหาหรือการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร ด้วยกันทั้งนั้น ดังนั้นองค์ประกอบของหลักสูตรควรประกอบด้วย จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ต้องการ ให้เกิดแก่ผู้เรียน เนื้อหาที่จัดให้แก่ผู้เรียนตามวุฒิภาวะของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล

สรุปได้ว่า หลักสูตรที่สถานศึกษานำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนอันจะส่งผล ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบผลสำเร็จได้นั้นควรประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการวัดและประเมินผล

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

หลักสูตรเป็นกรอบการกำหนดการเรียนรู้ ดังนั้นถ้าหลักสูตรดีจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ ประสบการณ์ความสำเร็จ เกิดผลสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึง ลักษณะของหลักสูตรที่ดีไว้ดังต่อไปนี้

มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2553 : 17) กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา
2. ตรงตามลักษณะของการพัฒนาการของผู้เรียนในวัยต่าง ๆ

3. ตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและเอกลักษณ์ของชาติ
4. เนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์พอที่จะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น มีพัฒนาการทุกด้าน
5. สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน คือ จัดวิชาทักษะและวิชาเนื้อหาให้เหมาะสมกันในอันที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุกด้าน
6. เกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย ควรจัดเป็นคณะกรรมการ
7. มีความยืดหยุ่นตามสภาวะการณ์ต่าง ๆ เช่น ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและทรัพยากรทางธรรมชาติ ความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ความเปลี่ยนแปลงทางปรัชญาทางการศึกษา ความเปลี่ยนแปลงแนวคิดทางจิตวิทยา ความเปลี่ยนแปลงในจุดประสงค์ของการศึกษา ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสัจจะแห่งตน หลักมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองดี วิชาการทางอุตสาหกรรมเศรษฐกิจ ระบบการเมืองการปกครอง และความเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ เป็นต้น
8. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ต่อเนื่องและเรียงลำดับความยากง่ายไม่ให้ขาดตอนจากกัน
9. สร้างประสบการณ์ชีวิตประจำวันของผู้เรียนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตเพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รู้จักแก้ปัญหา เกิดความรู้ทักษะ เจตคติ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิต
10. ต้องเพิ่มพูนและส่งเสริมทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นแก่ผู้เรียน
11. ส่งเสริมให้เด็กทำงานเป็นอิสระและทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเพื่อพัฒนาให้รู้จักการร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
12. เสนอแนวทางวิธีการสอน และอุปกรณ์ สื่อการสอนไว้อย่างเหมาะสม
13. มีการประเมินผลตลอดเวลาเพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
14. จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีโอกาสแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ
15. จัดประสบการณ์และกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของแต่ละบุคคล และจัดประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิตผู้เรียน
16. วางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติและสะดวกแก่การวัดและประเมินผล
17. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง
18. มีความยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามเหตุการณ์ เรื่องราว ความต้องการ และผลกระทบจากสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็น และกำหนดทิศทางหรือแนวโน้มให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการความสนใจและความจำเป็นของชุมชนด้วย

19. ต้องสอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญทางด้านพื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยา สังคม และประวัติศาสตร์การศึกษา

20. ควรใช้ได้ดีในระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขขึ้นมาใหม่ทุกระยะของการใช้งาน และเป็นกระบวนการพัฒนาที่มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันได้เป็นอย่างดีนั้น คือ การนำผลของการใช้หลักสูตรนั้นมาวิเคราะห์และวิจัยเพื่อหาจุดดี จุดบกพร่องของหลักสูตรนั้น แล้วปรับปรุงแก้ไขใหม่ และก่อนนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพและคุณภาพของหลักสูตรนั้น ๆ ต่อไป

เนตรหทัย เรืองสุข (2555 : 22) กล่าวว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีต้องออกแบบให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและชาติ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและระดับพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน ยึดหยุ่นได้ตามเวลาและสถานที่ โดยตั้งอยู่บนรากฐานทางการศึกษาที่เป็นจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยมุ่งให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของส่วนร่วมเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีจะต้องนำไปสู่การเรียนรู้การสอนที่มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและระดับพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน ยึดหยุ่นได้ตามเวลาและสถานที่ โดยตั้งอยู่บนรากฐานทางการศึกษาที่เป็นจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร

Taba (1962 : 310) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรทำขึ้นเพื่อศึกษากระบวนการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงใดบ้างที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาการประเมินดังกล่าวจะครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของหลักสูตรและกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 192 - 193) กล่าวว่า โดยทั่วไปการประเมินหลักสูตรใด ๆ ก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแลการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรใช้หลักสูตรต่ออีกหรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียน

พิชิต ฤทธิ์จำรูญ (2558 : 4) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรมีความสำคัญ ดังนี้

1. ช่วยให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตรสำหรับผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาหลักสูตร การตรวจสอบความพร้อมของหลักสูตรและทรัพยากรในการดำเนินการใช้หลักสูตร

2. ช่วยให้ทราบความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตร ซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงการบริหารหลักสูตร หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผน หรือวิธีการบริหารหลักสูตรและการจัดเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ช่วยให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร จุดเด่น จุดด้อยของหลักสูตร ซึ่งจะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างไรให้มีความเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

4. ช่วยให้ได้สารสนเทศที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร คำนวณค่ากับการลงทุนหรือไม่ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการใช้หลักสูตรต่อไป

5. ช่วยให้เกิดการเสริมแรง สร้างพลังใจให้กับผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรเมื่อทราบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร จุดเด่น หรือจุดด้อยของหลักสูตรโดยจะมุ่งมั่นปรับปรุง และพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานสูงขึ้นซึ่งจะเกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนหรือสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร หมายถึง การหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับดูแลการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรใช้หลักสูตรต่ออีกหรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียน

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2551 : 36) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรและการเรียนการสอนว่ามีคุณภาพดีหรือไม่อย่างไร มีส่วนใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

ปราโมทย์ ขวัญยืน (2555 : 30 - 31) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และเมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้แล้ว บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยในการประเมินหลักสูตรจะใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ ที่มีความเหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม เป็นต้น ทั้งนี้ผลที่ได้จากการประเมินจะถูกนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

Good (1973 : 209 อ้างถึงใน เนตรหทัย เรืองสุข, 2555 : 80) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือ การประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนในขอบเขตการสอนที่เน้นเพื่อจุดประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของจุดประสงค์ ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของเนื้อหาและผลสัมฤทธิ์ของจุดประสงค์เฉพาะที่ จะนำไปสู่การตัดสินใจในการวางแผนจัดโครงการรวมทั้งหมุนเวียนของกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จัดขึ้น

Fitzpatrick, Sanders & Worthen (2004 : 5) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับมาตรฐานและคุณภาพ การรวบรวมและนำมาตรฐานไปใช้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพการใช้ประโยชน์ ประสิทธิภาพของหลักสูตรที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง การประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรและการเรียนการสอนว่ามีคุณภาพดีหรือไม่อย่างไร มีส่วนใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2554 : 2 - 8) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบเห็นในองค์ประกอบของหลักสูตร
2. เพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยพิจารณาว่ามีคุณภาพดีหรือไม่ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด เหมาะสมกับการนำไปใช้ต่อไปหรือไม่
3. เพื่อติดตามผลผลิตของหลักสูตร โดยพิจารณาที่คุณภาพของผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตร หลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้ว

พินนัส ตลอดจนพงษ์ (2556 : 37) สรุปไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร คือ การหาคุณค่าของหลักสูตร หาจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงของหลักสูตร รวมถึงแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อรักษามาตรฐานของหลักสูตร โดยดำเนินการพิจารณาในทุก ๆ ส่วนทั้งระบบ ตั้งแต่วัตถุประสงค์ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร

Fitzpatrick, Sanders & Worthen (2004 : 112 - 113) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร คือ

1. เป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ได้จากการประเมิน
2. วิธีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการตัดสินใจสิ่งสำคัญของโปรแกรม
3. ช่วยในการตัดสินใจตอบสนองนโยบาย
4. เป็นนโยบายทางการเมืองและกฎระเบียบที่ควรปฏิบัติ

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบเห็นในองค์ประกอบของหลักสูตร เพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยพิจารณาว่ามีคุณภาพดีหรือไม่ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด เหมาะสมกับการนำไปใช้ต่อไปหรือไม่ เพื่อติดตามผลผลิตของหลักสูตร โดยพิจารณาที่คุณภาพของผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตร หลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้ว

รูปแบบการประเมินหลักสูตร

นันทการศึกษศึกษาในประเทศไทยและในต่างประเทศตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน โดยแบ่งรูปแบบการประเมินออกเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่ม (มารุต พัฒนา, 2556 : 213) ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment-Based Model) เน้นการนำเป้าประสงค์ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมาเป็นประเด็นการประเมิน รูปแบบการประเมินในกลุ่มนี้ เช่น รูปแบบการประเมินของ Tyler, Hammond และ Cronbach เป็นต้น

รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler) ในปี 1934 Tyler ได้เขียนหนังสือชื่อว่า Constructing Achievement Test เป็นหนังสือที่สะท้อนให้เห็นถึงการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม มีจุดเน้นคือ การใช้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นวิธีการประเมินหลักสูตร จากนั้นในปี 1949 เขาได้เขียนหนังสือออกมาอีกเล่มหนึ่งชื่อว่า Principles of Curriculum and Instruction และในหนังสือเล่มนี้ Tyler ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรแนวคิดหนึ่งว่าการประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญมากในการพัฒนาหลักสูตร (Tyler, 1949 : 104) โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ 2 ประการ คือ 1) การประเมินพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียน และ 2) การใช้วิธีการที่หลากหลายประเมินหลาย ๆ ครั้ง เนื่องจากพฤติกรรมของผู้เรียนอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาในระหว่างการเรียนรู้ ดังนั้นการประเมินจึงไม่ใช่เพียงแค่การทดสอบผู้เรียนเมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่จะต้องประเมินอย่างต่อเนื่องในระหว่างการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้หลักสำคัญของการประเมินหลักสูตรนั้นจะต้องรวบรวมหลักฐาน (Evidence) ที่เกี่ยวข้อง กับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีความถูกต้อง ซึ่งจำเป็นต้องเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม การประเมินโดยใช้ผู้เรียนเป็นแบบทดสอบ (Paper Pencil Test) เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการประเมินเท่านั้น นอกจากนี้ Tyler ยังระบุว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ การรู้คิด ทักษะ การปฏิบัติ และเจตคติ อย่างไรก็ตาม รูปแบบนี้ยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง เพราะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมจะใช้กับหลักสูตรที่มีการวางแผนไว้แล้วเท่านั้น หากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญโดยทันทีทันใดโดยไม่คาดหวังมาก่อนจะไม่สามารถใช้รูปแบบนี้ประเมินให้ครอบคลุมได้ ซึ่งการประเมินหลักสูตรของ Tyler มุ่งเน้นการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

กระบวนการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler, 1949) มีดังนี้

- 1) วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญของการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2) ระบุสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถของตนเองที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 3) คัดเลือกวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง (Validity) ความเชื่อมั่น (Reliability) และความเป็นปรนัย (Objectivity)
- 4) เก็บรวบรวมข้อมูลนำไปสู่การประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

5) เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้รวบรวมกับเกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินรวมทั้ง
ลงสรุปผลการประเมิน

6) วิเคราะห์ผลการประเมินเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข
หลักสูตร

7) นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond) แฮมมอนด์ (Hammond) ได้ให้
ความสนใจในการประเมินไม่เพียงแต่การตรวจสอบว่า เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการประเมิน
โครงการประสบความสำเร็จ บางอย่างล้มเหลวเขาจึงได้พัฒนาแนวคิดในการประเมินโครงการ
ทางการศึกษาในรูปของโครงสร้างเพื่อการประเมิน (Structure for Evaluation) โดยการจัดทำเป็น
ลูกบาศก์แบบ 3 มิติ (พินนัสส์ ตลอดพงษ์, 2556 : 40 - 42) มิติทั้ง 3 ของลูกบาศก์การประเมิน
มีรายละเอียด ดังนี้

1) มิติด้านการจัดการเรียนการสอน (Instruction Dimension) เป็นการ
ประเมินเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) การจัดการ
(Organization) ได้แก่ ระยะเวลา กำหนดการ การจัดลำดับวิชาและการจัดระบบของสถานศึกษา
(รวมถึงการจัดชั้นเรียน การจัดสอนแบบประสานการแบ่งสายวิชา) 2) เนื้อหา (Content) ได้แก่
โครงสร้างของความรู้ หรือองค์แห่งความรู้ซึ่งจะวิเคราะห์ได้จากหลักสูตร และรวมถึงวิธีการหาความรู้
เนื้อหาวิชาจะจัดไว้เป็นส่วน ๆ เฉพาะระดับชั้น 3) วิธีการ (Method) ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการ
สอนปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนเช่น ครูกับนักเรียน สื่อการเรียนการสอน การใช้ทฤษฎีการเรียนรู้และ
ทฤษฎี การสอน 4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) 5) งบประมาณ (Cost) ได้แก่ งบประมาณเกี่ยวกับการ
จัดซื้อวัสดุ - อุปกรณ์การจ้างบุคลากร การบำรุงรักษาเครื่องมือและสิ่งอื่น ๆ

2) มิติด้านสถาบัน (Institution Dimension) เป็นการประเมินเกี่ยวกับลักษณะ
ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้เรียน
(Student) ได้แก่ คุณลักษณะของนักเรียนในด้านอายุ ระดับชั้น เพศ พื้นฐานทางครอบครัว ฐานะ
ทางสังคม สุขภาพกาย สุขภาพจิต ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถทั่วไป ความสนใจ 2) ครู
ผู้บริหาร และนักศึกษา สำหรับแต่ละบทบาทต้องคำนึงถึงอายุ เพศ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนา สุขภาพกาย
บุคลิกภาพ พื้นฐานทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะนิสัยในการทำงาน 3)
ครอบครัว (Family) ได้แก่ ระดับความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่จะทำการประเมินลักษณะทั่วไป เช่น
ภาษา หรือวัฒนธรรม ขนาดของครอบครัว สถานภาพในครอบครัว รายได้ ระดับการศึกษา ศาสนา
อาชีพ การเข้าสังคม ความคิดทางการเมือง เป็นต้น 4) ชุมชน (Community) ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์
ประวัติ ของชุมชน ประชากร เศรษฐกิจ ลักษณะทางสังคมและการเมือง

3) มิติพฤติกรรมการเรียนรู้ (Behavior Dimension) เป็นการประเมินที่เกี่ยวข้อง
กับการบรรลุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้านคือ 1) พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ได้แก่ ความรู้

ความเข้าใจ และความสามารถทางสมอง 2) จิตพิสัย (Affective Domain) ได้แก่ ความสนใจ เจตคติ ความรู้และอารมณ์ 3) ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ได้แก่ ทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

กระบวนการประเมินหลักสูตรของแอมมอนด์ มีดังต่อไปนี้

1) ประเมินหลักสูตรที่กำลังดำเนินการอยู่ควรทำการประเมินส่วนย่อย ๆ ของหลักสูตร เช่น เริ่มทำการประเมินเพียงรายวิชาหนึ่งของหลักสูตร

2) นิยามลักษณะต่าง ๆ ของตัวแปร โดยอธิบายถึงตัวแปรต่าง ๆ ในมิติด้านการเรียนการสอน มิติด้าน สถาบัน ควรบรรยายให้ชัดเจน

3) กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยระบุถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงว่าประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ เงื่อนไขพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และเกณฑ์ของพฤติกรรมที่บอกให้รู้ว่านักเรียนได้ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์มากน้อยเท่าใด

4) ประเมินพฤติกรรมที่ระบุไว้ในจุดประสงค์ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นตัวกำหนดพิจารณา หลักสูตรที่ดำเนินการใช้อยู่เพื่อตัดสิน รวมทั้งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

5) ประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยวิเคราะห์ผลภายในองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปตามที่เกิดขึ้นจริง พิจารณาส่งที่ควรเปลี่ยนแปลงปรับปรุง

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion - Based Model) มีทั้งรูปแบบที่ใช้เกณฑ์ภายในเป็นหลัก ได้แก่ การประเมินกระบวนการต่าง ๆ ที่ช่วยในการดำเนินการใช้หลักสูตร ให้บรรลุเป้าประสงค์ วัตถุประสงค์และรูปแบบที่ใช้เกณฑ์ภายนอกเป็นหลัก รูปแบบการประเมินในกลุ่มนี้ เช่น รูปแบบการประเมินของ Stake เป็นต้น (มาร์ต พัฒนผล, 2556 : 216 - 217)

รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake) ซึ่งได้พัฒนารูปแบบการประเมินนี้ โดยอาศัยแนวคิดจากวิธีการเชิงระบบ (System Approach) โดยพิจารณาความสัมพันธ์เชื่อมโยงและความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ภายในระบบแล้วนำมาเปรียบเทียบกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ซึ่ง Stake ได้แบ่งออกมาเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1) สิ่งที่อยู่ก่อน (Antecedent) หมายถึง สภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ก่อนการใช้หลักสูตรเทียบกับปัจจัยตัวป้อน (Input) ของวิธีการเชิงระบบซึ่งในที่นี้ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน ลักษณะของครู เนื้อหาของหลักสูตร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารเรียน ฯลฯ 2) กระบวนการสอน (Transaction) เป็นขั้นนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติหรือการเรียนการสอน เทียบได้กับองค์ประกอบของด้านกระบวนการของวิธีการเชิงระบบซึ่งการสอน ประกอบด้วย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การสื่อความหมาย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับนักเรียน ระหว่างครูกับครู ความสนใจของนักเรียน เวลาเรียนของนักเรียน เวลาสอนของครู ฯลฯ 3) ผลลัพธ์ (Outcome) หมายถึง ผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรที่มีต่อนักเรียนทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งผลผลิต (Outputs) ของวิธีการเชิงระบบนั่นเอง การประเมินของ Stake มีข้อมูลที่ใช้สำหรับการประเมิน 3 ประการ ได้แก่

1) หลักการและเหตุผล หมายถึง ปรัชญา พื้นฐานเดิม รวมทั้งเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำการประเมิน เนื่องจากหลักการและเหตุผลนี้ จะเป็นพื้นฐานในการพิจารณาคัดเลือกและกำหนดสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น การคัดเลือกเนื้อหาสาระ การคัดเลือกครูผู้สอน การกำหนดแนวการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นต้น

2) ข้อมูลที่ใช้ในการบรรยาย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ส่วนที่คาดหวัง (Intents) และ 2) สิ่งที่เป็นจริง (Observations) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการบรรยาย ผู้ประเมินทั้งส่วนที่เป็นสิ่งที่คาดหวังและส่วนที่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงโดยครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อนกระบวนการและผลผลิต นอกจากผู้ประเมินจะต้องพิจารณาองค์ประกอบในส่วนที่เป็นการบรรยายดังกล่าวแล้ว ผู้ประเมินยังต้องพิจารณาความสัมพันธ์และความสอดคล้อง (Contingency and Congruence) อีกด้วยดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ในการพิจารณาความสัมพันธ์ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาทั้ง 3 ด้าน คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการ และผลผลิต ว่าทั้ง 3 ด้านนี้มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ซึ่งการพิจารณาความสัมพันธ์ดังกล่าวจะต้องอาศัยหลักเหตุผล 2) ความสอดคล้อง ในการพิจารณาถึงความสอดคล้องผู้ประเมินจะต้องพิจารณาทั้ง 3 ด้านเช่นเดียวกัน คือ สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการและผลผลิต โดยการเปรียบเทียบกันระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งการพิจารณาถึงความสอดคล้องนี้ข้อมูลที่ได้รับไม่ได้ชี้ให้เห็นว่าผลผลิตที่ได้มีความเที่ยงหรือมีความตรง แต่ข้อมูลที่ได้จะชี้ให้เห็นเพียงว่ามีสิ่งที่เกิดขึ้นจริงหรือไม่เท่านั้น

3) ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสิน (Judgment) ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นมาตรฐานและการตัดสินใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ประกอบการตัดสิน ผู้ประเมินจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งส่วนที่เป็นมาตรฐานและส่วนที่เป็นการตัดสินทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ สิ่งที่มีอยู่ก่อนกระบวนการและผลผลิต ส่วนเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนเกณฑ์มาตรฐานที่นำมาใช้ในการเปรียบเทียบมี 2 ประเภท คือ เกณฑ์มาตรฐานสัมบูรณ์ (Absolute Criteria) หมายถึง มาตรฐานที่เกิดขึ้นจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยอาศัยหลักการละเหตุผลของตนเองหรือของกลุ่มบุคคล ซึ่งการกำหนดมาตรฐานสัมบูรณ์ไม่ได้เป็นสิ่งตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ และเกณฑ์มาตรฐานสัมพัทธ์ (Relative Criteria) เป็นมาตรฐานที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากหลักสูตรอื่นเป็นหลัก ซึ่งเป็นการตัดสินที่ค่อนข้างยากที่จะบอกว่าหลักสูตรหนึ่งดีกว่าหลักสูตรหนึ่งโดยการพิจารณาจากคุณลักษณะเดียวกัน แต่ถ้าคุณลักษณะหลายอย่างและแต่ละอย่างมีความสำคัญไม่เท่ากัน ผู้ประเมินจะต้องเลือกคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่จะเปรียบเทียบมาใช้

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจเป็นหลัก (Decision - Based Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตรวจสอบเปรียบเทียบข้อมูลที่เกิดจากการดำเนินงานหรือการปฏิบัติจริงของการใช้หลักสูตรกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ก่อน รูปแบบการประเมินในกลุ่มนี้ เช่น รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam (มารุต พัฒนา, 2556 : 216 - 218)

รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ นำเสนอโดย Stufflebeam (1983) เรียกโดยทั่วไปว่า (CIPP Model) ย่อมาจากตัวอักษรตัวแรกจาก คำดังต่อไปนี้ Context (บริบทหรือสภาวะแวดล้อม) Input (ปัจจัยนำเข้า) Process (กระบวนการ) Product (ผลผลิต) มีลักษณะเด่นคือ เป็นการประเมินทีละด้าน ตามลำดับ จากการประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการและการประเมินผลผลิต ซึ่งผลการประเมินแต่ละด้านจะนำไปสู่การตัดสินใจดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ซึ่งมีแนวทางการประเมินแต่ละด้านดังนี้

1) การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการกำหนด เป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความสอดคล้อง กับนโยบายและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยที่เอื้อ ต่อการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ เวลา เทคโนโลยี เป็นต้น การประเมินปัจจัยนำเข้าจะทำให้ได้ข้อมูลสนับสนุน การเตรียมความพร้อม ในการใช้หลักสูตร

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่ง ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการใช้หลักสูตร เช่น การประเมินการบริหารจัดการ หลักสูตร การประเมินการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อแสวงหาประเด็นที่จะปรับปรุงและพัฒนา ให้การดำเนินการใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่งเน้น คุณภาพของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่า เมื่อเสร็จสิ้นการใช้หลักสูตรแล้วเกิดผลผลิต

นอกจากนี้ Stufflebeam ยังได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่เกิดจากการประเมิน ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดังนี้ 1) การตัดสินใจเกี่ยวกับ แผนการดำเนินการ (Planning Decision) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยใช้ผลการประเมินบริบทเป็นข้อมูลสารสนเทศ เช่น การกำหนด เป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นต้น 2) การตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงสร้าง (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลจากการประเมินปัจจัยนำเข้ามา กำหนด โครงสร้างของหลักสูตรหรือการออกแบบหลักสูตร เช่น โครงสร้างเนื้อหาสาระหลักสูตร เวลาเรียน เป็นต้น 3) การตัดสินใจเพื่อนำหลักสูตรไปปฏิบัติ (Implementations Decisions) เป็นการตัดสินใจ โดยใช้ผลการประเมินกระบวนการเพื่อพิจารณาดำเนินการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและเป็นไป ตามโครงสร้างที่กำหนด การตัดสินใจในขั้นนี้ให้ความสำคัญการปรับปรุงและพัฒนาการมากกว่าการตัดสินใจ

และ 4) การตัดสินใจเพื่อทบทวนหลักสูตร (Recycling Decisions) เป็นการตัดสินใจโดยใช้ผลการประเมินผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตรเสร็จสิ้นแล้วเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขขยายโครงการหรือหลักสูตรต่อไปหรือยกเลิกการใช้หลักสูตร

สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินหลักสูตรจะเห็นได้ว่าในแต่ละรูปแบบต่าง ๆ มีทั้ง ส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับจุดเน้นของการประเมิน ช่วงเวลาในการประเมิน แหล่งการประเมิน ตลอดจนข้อดีและข้อจำกัดในการประเมินหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกการประเมินหลักสูตรโดยใช้รูปแบบชีปป์ เนื่องจากเป็นการประเมินสภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมมากที่สุด และมีลักษณะเด่น คือ เป็นการประเมินทีละด้าน ตามลำดับจากการประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต ซึ่งผลการประเมินแต่ละด้านจะนำไปสู่การตัดสินใจดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

ขอบเขตของการประเมินหลักสูตร

Beauchamp (1975 : 170 - 171) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรอย่างน้อยที่สุดจะต้องครอบคลุมใน 4 ด้าน คือ 1) ประเมินผลการใช้หลักสูตรของครู 2) ประเมินรูปแบบการใช้หลักสูตร 3) ประเมินผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และ 4) ประเมินระบบหลักสูตร

Gagne (1967 : 19 - 20) กล่าวว่า สิ่งสำคัญของการประเมินหลักสูตรก็คือ หาวิธีการเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการเลือกและจัดเนื้อหา เพื่อจะได้ทราบว่าเนื้อหาบางตอนในหลักสูตรนั้นไม่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสับสนจนเกิดการเรียนรู้ช้าลงหรือไม่ การจัดเนื้อหาในหลักสูตรทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีหรือไม่ การวิเคราะห์งานเป็นไปอย่างถี่ถ้วนเพียงใด สิ่งเหล่านี้รวมทั้งหลักการในการออกแบบหลักสูตรนั้น ยากที่จะตรวจสอบโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ แต่ก็มีคามจำเป็นจะต้องหาวิธีการศึกษาให้ได้

สงัด อุทรานันท์ (2527 : 278) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรประกอบด้วย สิ่งที่ต้องประเมิน ดังนี้ 1) การประเมินเอกสารหลักสูตร 2) การประเมินการใช้หลักสูตร 3) การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร 4) การประเมินระบบหลักสูตร

Pratt (1980 : 409 - 419) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรจะมีลักษณะสำคัญที่ต้องประเมิน ดังนี้ 1) การประเมินภายในตัวหลักสูตร ซึ่งจะต้องพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่กำหนด คือ จุดมุ่งหมาย เหตุผลของการสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์ เกณฑ์การประเมินผลการเรียน การจัดระดับผลการเรียน สภาวะแวดล้อม คุณลักษณะของผู้เรียน การสอน การแก้ปัญหาความแตกต่างของผู้เรียน การจัดการทรัพยากร การทดลองใช้หลักสูตร การประเมินโปรแกรมของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และผลผลิตจากหลักสูตร

สรุปได้ว่า ขอบเขตของการประเมินหลักสูตรจะต้องพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่กำหนด คือ จุดมุ่งหมาย เหตุผลของการสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์ เกณฑ์การประเมินผลการเรียน การจัดระดับผลการเรียน สภาวะแวดล้อม คุณลักษณะของผู้เรียน การสอน การจัดการทรัพยากร การทดลองใช้หลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 7 - 8) หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้ง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอด ความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และ แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็น ในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของ ภาษา และนำไปใช้ ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษาและความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษาและความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

หลักสูตรสถานศึกษา

ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

สมพล คลองข่อย (2555 : 13) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษาเป็นอย่างมากเพราะสามารถช่วยชี้แนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้จัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

สมพิศ ลาสอน (2555 : 21) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพราะเป็นเอกสารที่กำหนดหรือเป็นเครื่องมือที่จะชี้แนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้ไปถึงจุดหมาย เพื่อให้เป็นคนดีมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ความสามารถที่จะนำไปใช้ศึกษาต่อหรือใช้ประกอบอาชีพต่อไปได้

สรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษาเป็นอย่างมากเพราะสามารถช่วยชี้แนะให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้จัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้เพราะเป็นเอกสารที่กำหนดหรือเป็นเครื่องมือที่จะชี้แนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้ไปถึงจุดหมาย เพื่อให้เป็นคนดีมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ความสามารถที่จะนำไปใช้ศึกษาต่อหรือใช้ประกอบอาชีพต่อไปได้

ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

มีนักวิชาการทางการศึกษาได้ให้คำจำกัดความของความหมายของหลักสูตรไว้ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 5) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

สมศักดิ์ ศิริ (2550 : 18) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละกลุ่มบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นตอนของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคมและโลกอย่างมีความสุข หลักสูตรสถานศึกษาจะประกอบด้วย การเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนไว้เพื่อพัฒนาความรู้ของผู้เรียน

บุญนำ เทียบฤทธิ์ (2555 : 39) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียน จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถเกิดการเรียนรู้ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจนมีชีวิต อยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม ละโลกอย่างมีความสุข

อัมพร โวงประโคน (2557 : 44) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่ทาง โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำสาระและมาตรฐานการ เรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาเป็นกรอบรวมถึง ลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของสังคม ชุมชน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้

สรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาหมายถึง หลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการ เรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข โดยนำสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มา เป็นกรอบ โดยการมีส่วนร่วมของสังคม ชุมชน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

มารุต พัฒนาผล (2556 : 45) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มสังคมเทคโนโลยี สุนทรียภาพ
2. สามารถคิดสร้างสรรค์และคิดวิเคราะห์วิจารณ์
3. ให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างสรรค์นวัตกรรมและแสดงสมรรถภาพในภาวะผู้นำเพื่อสร้าง ตนเองสู่ชีวิตอนาคตในฐานะพลเมืองของชาติ
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตระหนักในการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง และ พัฒนาด้านร่างกาย
5. มุ่งส่งเสริมการพัฒนาด้านจริยธรรม และวัฒนธรรมของผู้เรียน
6. มุ่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพตนเอง และความเอื้ออาทรทั้งต่อตนเอง ผู้อื่นทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน และชุมชน

ไพศาล บุญขาว (2556 : 8) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา มีดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีโอกาสใช้ข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีการสื่อสาร หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็นสร้างความมั่นใจให้ กำลังใจในการเรียนรู้ และเป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

2. หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และ วัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและ

วัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อตัวบุคคลและสังคม สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียน มีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูลและเป็นอิสระเข้าใจในความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมโดยรวม สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความเสมอภาค มีความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น และระดับโลก

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

เพ็ญโฉม แก้วบุญ (2552 : 37) กล่าวว่า หลักในการพัฒนาหลักสูตรจำเป็นจะต้องได้ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายทั้งครู ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญในการวางแผนอย่างเป็นระบบและรอบคอบและดำเนินการตามแผนที่วางไว้เพื่อให้เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการในการทำให้หลักสูตรเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการวางแผนที่ดีในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาประเทศตามเป้าหมายที่วางไว้ ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดเนื้อหาและประสบการณ์ นำหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาและประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

สมศักดิ์ โกธกุล (2556 : 21) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร มีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่เลย และ ความหมายที่ 2 คือ การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันหรือรองรับกับการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคมโดยรวม การพัฒนาหลักสูตรมีเป้าหมายสำคัญที่พัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดหมาย

Saylor & Alexander (1974 : 7 อ้างถึงใน สมศักดิ์ โกธกุล 2556 : 21) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การกระทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย รวมทั้งการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำให้หลักสูตรเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการวางแผนที่ดีในการจัดการศึกษาความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายทั้งครู ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาประเทศตามเป้าหมายที่วางไว้ ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดเนื้อหาและประสบการณ์ นำหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาและประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

**หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนชุมชนวัดบางคู อำเภอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช**

วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ คู่คุณธรรม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก้าวทันเทคโนโลยีการสื่อสาร

พันธกิจ

1. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
3. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานตัวชี้วัด มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร และการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ

หลักการ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

จุดหมาย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก

และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่าน เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

คุณภาพผู้เรียน นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องมีความสามารถ ดังนี้

1. ปฏิบัติตามคำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายที่ฟังและอ่านอ่านออกเสียงข้อความ ข่าวโฆษณา นิทาน และบทร้อยกรองสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน ระบุ/เขียนสิ่งที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่าง ๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน เลือก/ระบุหัวข้อเรื่องใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัวสถานการณ์ข่าว เรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคมและสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม ใช้คำขอร้อง คำชี้แจง และคำอธิบาย ให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยายอธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่างเหมาะสม พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม

3. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์/เรื่อง/ประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสังคม พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ หัวข้อเรื่องที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/ข่าว/เหตุการณ์/สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

4. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับบุคคลและโอกาสตาม มารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบายเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม/จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

5. เปรียบเทียบ และอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบและ อธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

6. ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้/ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น เป็นภาษาต่างประเทศ

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ) เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพ และสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการสถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2,100 - 2,250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)

10. ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อน (Complex Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย ดังนี้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัดชั้นปี		
ม.1	ม.2	ม.3
1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำชี้แจงง่าย ๆ ที่ฟังและอ่าน 2. อ่านออกเสียงข้อความ นิทาน และบท ร้อยกรอง (Poem) สั้น ๆ ถูกต้องตาม หลักการอ่าน 3. เลือก/ระบุ ประโยค และข้อความให้ สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง (Non-Text Information) ที่อ่าน 4. ระบุหัวข้อเรื่อง (Topic) ใจความสำคัญ (Main Idea) และตอบคำถามจากการ ฟัง และอ่านบทสนทนา นิทาน และ เรื่องสั้น	1. ปฏิบัติตาม คำขอร้อง คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายง่าย ๆ ที่ฟังและอ่าน 2. อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ และบทร้อยกรองสั้น ๆ ถูกต้องตาม หลักการอ่าน 3. ระบุ/เขียนประโยค และข้อความให้ สัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบ ต่าง ๆ ที่อ่าน 4. เลือกหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญบอก รายละเอียดสนับสนุน (Supporting Detail) และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่าน พร้อมทั้งให้ เหตุผลและยกตัวอย่างง่าย ๆ ประกอบ	1. ปฏิบัติตาม คำขอร้อง คำแนะนำ คำ ชี้แจง และคำอธิบายที่ฟังและอ่าน 2. อ่านออกเสียง ข้อความ ข่าว โฆษณา และบทร้อยกรองสั้น ๆ ถูกต้องตาม หลักการอ่าน 3. ระบุและเขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง รูปแบบต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับประโยค และข้อความที่ฟังหรืออ่าน 4. เลือก/ระบุหัวข้อเรื่อง ใจความสำคัญ รายละเอียดสนับสนุน และแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและอ่านจาก สื่อประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผล และยกตัวอย่างประกอบ

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความ คิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี		
ม.1	ม.2	ม.3
1. สนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับ ตนเอง กิจกรรม และสถานการณ์ ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 2. ใช้คำขอร้อง ให้คำแนะนำ คำชี้แจง ตามสถานการณ์ 3. พูดและเขียนแสดงความต้องการ ขอ ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการ ให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม 4. พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล และ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง หรืออ่านอย่างเหมาะสม 5. พูดและเขียนแสดงความรู้สึก และความ คิดเห็นของตนเอง เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ เหตุผลสั้น ๆ ประกอบอย่างเหมาะสม	1. สนทนา แลกเปลี่ยน ข้อมูลเกี่ยวกับ ตนเอง เรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว และ สถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน อย่างเหมาะสม 2. ใช้คำขอร้อง ให้คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายตามสถานการณ์ 3. พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอ และให้ความช่วยเหลือ ตอบรับ และ ปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือใน สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม 4. พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่าง เหมาะสม 5. พูดและเขียนแสดงความรู้สึก และความ คิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ กิจกรรม และประสบการณ์ พร้อมทั้งให้ เหตุผลประกอบอย่างเหมาะสม	1. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับ ตนเอง เรื่องต่าง ใกล้ตัวสถานการณ์ ข่าว เรื่องที่อยู่ในความสนใจของสังคม และสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม 2. ใช้คำขอร้อง ให้คำแนะนำ คำชี้แจง และคำอธิบายอย่างเหมาะสม 3. พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอ และให้ความช่วยเหลือตอบรับ และ ปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือใน สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม 4. พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดง ความ คิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรืออ่านอย่าง เหมาะสม 5. พูดและเขียนบรรยายความรู้สึก และ ความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ กิจกรรมประสบการณ์ และข่าว/ เหตุการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ อย่างเหมาะสม

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัดชั้นปี		
ม.1	ม.2	ม.3
1. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว 2. พูด/เขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ (Theme) ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม 3. พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัวพร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ	1. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม 2. พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ หัวข้อเรื่อง (Topic) ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/ข่าว/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม 3. พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว และประสบการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ	1. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์/เรื่อง/ประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสังคม 2. พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ หัวข้อเรื่อง ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/ข่าว/เหตุการณ์/สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม 3. พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมประสบการณ์ และเหตุการณ์พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ตัวชี้วัดชั้นปี		
ม.1	ม.2	ม.3
1. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว 2. พูด/เขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ (Theme) ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม 3. พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัวพร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ	1. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง กิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม 2. พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ หัวข้อเรื่อง (Topic) ที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/ข่าว/เหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม 3. พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว และประสบการณ์ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ	1. พูดและเขียนบรรยายเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์/เรื่อง/ประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสังคม 2. พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ/แก่นสาระ หัวข้อเรื่องที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง/ข่าว/เหตุการณ์/สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจของสังคม 3. พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมประสบการณ์ และเหตุการณ์พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

สาระที่ 3 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ตัวชี้วัดชั้นปี		
ม.1	ม.2	ม.3
1. บอกความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำ ตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	1. เปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย	1. เปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ และการลำดับคำตามโครงสร้างประโยค ของภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย
2. เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเทศกาลงานฉลองวันสำคัญ และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษากับของไทย	2. เปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาของไทย	2. เปรียบเทียบและอธิบายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานใน การพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ตัวชี้วัดชั้นปี		
ม.1	ม.2	ม.3
ค้นคว้า รวบรวม และสรุปข้อมูล/ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน		

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ตัวชี้วัดชั้นปี		
ม.1	ม.2	ม.3
ใช้ภาษาสื่อสาร ในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และสถานศึกษา		

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ตัวชี้วัดชั้นปี		
ม.1	ม.2	ม.3
1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้าความรู้/ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ	1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้ารวบรวมและสรุปความรู้/ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ 2. เผยแพร่/ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนเป็นภาษาต่างประเทศ	1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้/ข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ 2. เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียนชุมชน และท้องถิ่นเป็นภาษาต่างประเทศ

โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1. รายวิชาพื้นฐาน

รหัส	รายวิชา	ชั้น	จำนวนชั่วโมง	หน่วยกิต
อ 21101	อังกฤษ พื้นฐาน 1	ม.1	60	1.5
อ 21102	อังกฤษ พื้นฐาน 2	ม.1	60	1.5
อ 22101	อังกฤษ พื้นฐาน 3	ม.2	60	1.5
อ 22102	อังกฤษ พื้นฐาน 4	ม.2	60	1.5
อ 23101	อังกฤษ พื้นฐาน 5	ม.3	60	1.5
อ 23102	อังกฤษ พื้นฐาน 6	ม.3	60	1.5

2. รายวิชาเพิ่มเติม

รหัส	รายวิชา	ชั้น	จำนวนชั่วโมง	หน่วยกิต
อ 2101	ภาษาอังกฤษ ฟัง – พูด 1	ม.1	20	0.5
อ 21102	ภาษาอังกฤษ อ่าน – เขียน 1	ม.1	20	0.5
อ 22103	ภาษาอังกฤษ ฟัง – พูด 2	ม.2	20	0.5
อ 22104	ภาษาอังกฤษ อ่าน – เขียน 2	ม.2	20	0.5
อ 23105	ภาษาอังกฤษ ฟัง – พูด 3	ม.3	20	0.5
อ 23106	ภาษาอังกฤษ อ่าน – เขียน 3	ม.3	20	0.5

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีการกำหนดสัดส่วนคะแนนระหว่างปี/ระหว่างภาค : ปลายปี/ปลายภาค นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 แบ่งคะแนนออกเป็น 70 : 30 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเมินระหว่างเรียน 70 คะแนน

ประเมินปลายภาคเรียน 30 คะแนน

เวลาเรียน

ผู้เรียนต้องเข้าเรียนอย่างน้อย 80% ของเวลาเรียนทั้งหมด จึงจะได้รับการตัดสินผลการเรียน สำหรับผู้เรียนที่มีเวลาไม่ถึง 80% จะไม่มีสิทธิ์ประเมินผลปลายปี/ปลายภาค

การตัดสินผลการเรียน

การตัดสินผลการเรียนจะตัดสินเมื่อผู้เรียนได้รับการประเมินผ่านทุกตัวชี้วัดโรงเรียนกำหนดเกณฑ์การตัดสิน 8 ระดับ ดังนี้

ระดับผลการเรียน	4.00	(80 - 100)	หมายถึง	ผลการเรียนดีเยี่ยม
ระดับผลการเรียน	3.50	(75 - 79)	หมายถึง	ผลการเรียนดีมาก
ระดับผลการเรียน	3.00	(70 - 74)	หมายถึง	ผลการเรียนดี
ระดับผลการเรียน	2.50	(65 - 69)	หมายถึง	ผลการเรียนค่อนข้างดี
ระดับผลการเรียน	2.00	(60 - 64)	หมายถึง	ผลการเรียนปานกลาง
ระดับผลการเรียน	1.50	(56 - 59)	หมายถึง	ผลการเรียนพอใช้
ระดับผลการเรียน	1.00	(50 - 55)	หมายถึง	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ
ระดับผลการเรียน	0.00	(0 - 49)	หมายถึง	ผลการเรียนเกณฑ์ขั้นต่ำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วจิราภรณ์ สังข์แก้ว (2550) ได้ประเมินหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดศาลายาง) จังหวัดสงขลา พบว่า การประเมินด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรช่วงชั้นที่ 1 มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นทุกข้อ ส่วนจุดมุ่งหมายของหลักสูตรช่วงชั้นที่ 2 มีความสอดคล้องจำนวน 7 ข้อ และไม่สอดคล้องจำนวน 7 ข้อ ผลการประเมินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวมผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แต่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรปรับปรุงด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ในด้านบุคลากร ด้านสื่อการเรียนการสอน รูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ติดตามผล การวัดผลและประเมินผล และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับ

ผู้ปกครอง และชุมชน ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ไม่ผ่านเกณฑ์เป้าประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาที่ตั้งไว้

พิทยา ยามัว (2554) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ธุรกิจ (นานาชาติ) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ (นานาชาติ) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ตลอดจนศึกษาความพึงพอใจของผู้ประกอบการ เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โปรแกรมนานาชาติ พบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมระดับมาก อาจารย์มีความคิดเห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านผู้เรียน ด้านสถานที่ที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านการเรียนการสอนด้านผู้สอน ด้านวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์การศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ทั้งอาจารย์และนักศึกษาเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย นักศึกษามีความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้านโครงสร้างของหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านสถานที่เรียน ด้านวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ทางการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

รุ่งนภา พรหมปัน (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด เทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้ หลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีการประเมิน 3 มิติ มิติด้านการจัดการเรียนการสอน มิติด้านสถาบัน และมิติด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ ในภาพรวมมีคุณภาพ อยู่ในระดับดี โดยมิติด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดชั้นเรียนและตารางสอน เนื้อหาวิชาและวิธีการสอน มีคุณภาพผ่านเกณฑ์การประเมิน ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ มีคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน มิติด้านสถาบัน พบว่า ครูผู้สอนและผู้บริหารมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ แต่คุณลักษณะของนักเรียน และสถานภาพทางครอบครัวของนักเรียนและชุมชนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และมิติด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะการอ่านในวิชาภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์การประเมิน แต่ทักษะทางการฟัง พูด เขียน และการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

วชิระ จันทราช (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีผลการวิจัยแยกตามองค์ประกอบได้ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อม (Context) ในเรื่องแผนการดำเนินงานของสาขาวิชา คณาจารย์ในสาขาและภาคีวิชาควรมีการประชุมร่วมกันเรื่องการพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ สาขามีจุดแข็งคือความรู้ ความสามารถของคณาจารย์และหลักสูตรมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ ส่วนจุดอ่อนคือระดับความสามารถของนักศึกษาแรกเข้าไม่สูงนักเนื่องจากศึกษาศาสตรมีใช้คณะแรก ๆ ที่นักเรียนสนใจ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ได้รับการประเมินระดับมาก เช่น วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เรียน/การสอบคัดเลือก อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มเติมการเชื่อมโยงกับชุมชนในวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะสำหรับองค์ประกอบย่อยอื่นอีก ได้แก่ ควรยกเลิกหรือปรับปรุงบางรายวิชาที่เนื้อหาซ้ำซ้อน เพิ่มจำนวนวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการค้นคว้า เช่น คอมพิวเตอร์ และสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ 3) ด้านกระบวนการ (Process) ทุกองค์ประกอบย่อยของการประเมินได้รับความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างในระดับมากถึงมากที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมผู้สอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การจัดการเรียนการสอน แต่ก็มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรเพิ่มภาระงานด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ควรมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและต่อเนื่องในการจัดการเรียนการสอน และควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างบุคคลของคณะและสถานศึกษาเรื่องการฝึกสอน 4) ด้านผลผลิต (Product) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของบัณฑิตแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรได้รับการยอมรับจากประชาคมเป็นอย่างดีจากการศึกษาภาวะการมีงานทำหรือการศึกษาต่อของบัณฑิต นอกจากนี้ผู้ใช้บัณฑิตยังแสดงระดับความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับมากอีกด้วย และ 5) ด้านผลกระทบ (Impact) ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตในระดับมาก มีเพียงข้อเสนอแนะเดียวคือ บัณฑิตควรประเมินผลงานของตนเองและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยสรุป หลักสูตรมีระดับคุณภาพหรือผลการมีผลผลิตตามวัตถุประสงค์ในระดับดี สมควรที่จะดำเนินการต่อไป เพียงแต่ต้องปรับปรุงองค์ประกอบย่อยบางประเด็นเพื่อให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

มาเรียม นิลพันธุ์ (2555) ได้ทำวิจัยเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาครูภาษาอังกฤษ ของสถาบันภาษาอังกฤษ ตามโครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กับมูลนิธิมาเล็ก และ SEAMEO RELC ประเทศสิงคโปร์ พบว่า 1) ครูภาษาอังกฤษมีพัฒนาการด้านการสอน และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการปฏิบัติงานของตนเอง สูงขึ้นกว่าก่อนอบรม 2) สมรรถนะการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษที่ผ่านการอบรม พบว่า (1) มีความสามารถในการเขียนหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ มากที่สุด (2) มีพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก มีความรู้ในเนื้อหา มีทักษะในการสื่อสาร (3) ความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนหรือสื่อ/นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก (4) ความสามารถในการขยายแนวคิดการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 3) สมรรถนะการสอนภาษาอังกฤษของครูภาษาอังกฤษที่ผ่านการอบรมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และศึกษานิเทศก์ พบว่า ครูมีความเป็นมืออาชีพ มีเทคนิคและวิธีการสอนที่มีความหลากหลายมากขึ้น โดยมีเทคนิควิธีสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะทางภาษาครบทุกด้าน ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีการวางแผนการสอนที่เป็นระเบียบ และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีสื่อประกอบการสอนที่ผลิตด้วยตนเองมากขึ้น มีการวางแผนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และ

สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ครูกล้าแสดงออกและมีความมั่นใจมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีรูปแบบการทำงานเป็นขั้นตอน มีความเอาใจใส่ต่อผู้เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น สามารถขยายผลเพื่อพัฒนาวิชาชีพแก่เพื่อนครูทั้งในและนอก สามารถสร้างนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผลงานทางวิชาการ และเป็นที่ยอมรับของโรงเรียนและชุมชน

4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ พบว่าอยู่ในระดับดี มีการพัฒนาด้านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษดีขึ้นมาก และนักเรียนคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดีมาก มีเทคนิควิธีที่น่าสนใจ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจในการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น และนักเรียนสามารถนำความรู้ในการเรียนไปใช้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สะท้อนความมั่นใจในการใช้ทักษะทางภาษา การฟัง พูด อ่าน และเขียนมากขึ้น 5) รูปแบบการพัฒนาครูภาษาอังกฤษ DATANE มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนการใช้ภาษาอังกฤษ สร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาความเป็นมืออาชีพและเป็นผู้นำทางนวัตกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และสร้างความมั่นใจในการสอนภาษาอังกฤษ มี 6 ขั้นตอน

1) การพัฒนา Developing 2) การประเมิน Assessing 3) การฝึกอบรม Training ในประเทศและต่างประเทศ (4) การประเมินเพื่อเป็นผู้ฝึกอบรม Assessing to be Trainer 5) การสร้างเครือข่าย และการขยายผล Networking and Disseminating 6) การในชุมชนมืออาชีพด้านภาษาอังกฤษ English Professional Community โดยทุกขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนาต้องมีการช่วยเหลือ แนะนำ และสนับสนุนจากหน่วยงาน และองค์กรวิชาชีพ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ควรมีลักษณะด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะกระบวนการ (Skill) และด้านคุณลักษณะ (Attribute)

ศิริพรรณ บุญถึง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ใช้ก่อนปรับปรุงเป็นสาขาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาโลก โดยใช้รูปแบบ CIPP Model ศึกษากับนิสิตเก่า นิสิตปัจจุบัน และอาจารย์ผู้สอนรวม 65 คน ผลการวิจัย พบว่า มีความพึงพอใจต่อภาพรวมของหลักสูตรระดับสูง เฉลี่ย 3.94 และในแต่ละด้านดังนี้ ด้านบริบท เฉลี่ย 3.90 ด้านปัจจัยนำเข้า เฉลี่ย 3.83 ด้านกระบวนการ เฉลี่ย 4.04 และด้านผลผลิต เฉลี่ย 3.94 แสดงถึงความเหมาะสมของหลักสูตรในภาพรวม ความสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร ความสำเร็จของหลักสูตร และประสิทธิภาพของหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

อารีวรรณ มีเถื่อน (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) การประเมินหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ เห็นด้วยในระดับปานกลาง 2) การประเมิน

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นด้านปัจจัยเบื้องต้นและด้านกระบวนการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

งานวิจัยต่างประเทศ

Brisk (2000) ได้นำเสนอกรอบการพัฒนาโปรแกรมสองภาษาสู่ความสำเร็จ ดังนี้
 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของโปรแกรมนั้น ขึ้นอยู่กับการเตรียมความพร้อมของครูเนื้อหาหลักสูตร สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน คุณภาพการสอน ศักยภาพผู้บริหาร เป้าหมายของหลักสูตร ที่ชัดเจน และการประเมินที่ถูกต้อง 2) องค์ประกอบด้านบริบทและสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อลักษณะของผู้เรียน ความกดดันจากเพื่อนร่วมชั้น บทบาทของครอบครัว ลักษณะของโรงเรียนและสภาพสังคม 3) องค์ประกอบด้านผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับ วัดจากตัวผู้เรียน ด้านพัฒนาการทางภาษา ผลสัมฤทธิ์ทางการสอน และการบูรณาการด้านวัฒนธรรมทางสังคม

Kocamon & Balcioglu (2013) ได้ทำการประเมินความตระหนักถึงความก้าวหน้าของนักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรการพูดภาษาอังกฤษ ที่มหาวิทยาลัย Sakarya ประเทศตุรกี โดยใช้ CIPP Model หาจุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อพัฒนาหลักสูตรต่อไป จากงานวิจัย พบว่า ผู้เรียนชอบทำงานเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มมากกว่าทำงานคนเดียว ผู้เรียนส่วนมากชอบการเรียนรู้แบบให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง แต่ผู้เรียนไม่ชอบเรียนแบบบรรยาย แต่ชอบให้มีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน

Ainleigh (2004) ได้ประเมินบทเรียนสำหรับนักศึกษาปริญญาโทที่เรียนเกี่ยวกับศึกษาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ เครื่องบันทึกเสียง การสัมภาษณ์ผู้สอนและผู้เรียน โปรแกรมดังกล่าว สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในสาขา ซึ่งผลการศึกษาได้อธิบายถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของการเรียนรู้แบบผ่านประสบการณ์ และกระบวนการที่พัฒนาปรับใช้โปรแกรมบทเรียนสำหรับนักศึกษาปริญญาโท

Shi (2006) ได้ศึกษาการประเมินโครงการผู้ช่วยสอนนักศึกษานานาชาติ International Teaching Assistant (ITA) โดยใช้รูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) 1) โดยใช้กรอบคำถามต่อไปนี้ อะไรคือความต้องการของผู้ช่วยสอนนานาชาติ ระดับความต้องการเป็นอย่างไร อะไรเป็นสิ่งที่จะบอกถึงกิจกรรมที่ต้องการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดมีประสิทธิภาพหรือไม่ โครงการที่จัดขึ้นบรรลุหรือไม่ ผลผลิตที่บอกถึงความสำเร็จของโครงการในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ แตกต่างกันหรือไม่ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามไปตามมหาวิทยาลัย 8 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งจะต้องมีนักศึกษาไม่ต่ำกว่า 1,000 คน แบบสอบถามที่ตอบกลับมาได้มากกว่าร้อยละ 70 ผลการศึกษา พบว่าโครงการดังกล่าวช่วยส่งเสริมความสามารถทางภาษาและทักษะการสื่อสารได้มาก แต่ยังมีอัตราการเข้าร่วมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ อยู่ในระดับต่ำ ขาดการประเมินประสิทธิภาพในการสอนระยะยาว

พบว่าการประเมินคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ระดับ 4 จากทั้งหมด 7 ระดับ นอกจากนั้นยังพบว่าระบบนิเทศติดตาม จะช่วยให้โครงการมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งต้องมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทั้งใน ส่วนผู้ร่วมงานในโครงการ

สรุปได้ว่า งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรมีรูปแบบที่หลากหลาย ผู้ที่ต้องการจะ ประเมินต้องคิดหา เลือกรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อที่จะนำมาใช้ในการประเมิน เพื่อให้ได้คำตอบและ ข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสมตามความต้องการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Copyright© Suratthani Rajabhat University

All Right Reserved